

6η Συνάντηση «Εφηβεία και Ενηλικίωση»

Εισήγηση 2

Μεγαλώνοντας

María Merino, PhD. Science Education (Autism Burgos, Spain)

Αντώνης Βαδόλας (Κέντρο Παιδιού & Εφήβου, Ελλάδα)

Γιάννης Μπριτζουλάκης (Κέντρο Παιδιού & Εφήβου, Ελλάδα)

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Στάδια ζωής

Εφηβεία

Αλλαγή αναγκών

Αποφάσεις που είναι να παρθούν

Ενηλικίωση: Περιεχόμενα

Προσδοκώμενοι Μαθησιακοί Στόχοι

- Κατανόηση της μετάβασης στην ενηλικίωση των παιδιών με ΔΑΦ
- Γνώση για τις προκλήσεις και τις θετικές εμπειρίες που συνοδεύουν τις μεταβατικές φάσεις
- Γνώση των ζητημάτων που αφορούν τις σχέσεις και τη σεξουαλικότητα
- Ζητήματα που αφορούν τη γονεϊκότητα ενός ατόμου με αυτισμό

Στάδια ζωής & μετάβαση στην ενηλικίωση

Βρεφική ηλικία – γέννηση έως 1 έτους

Πρώιμη παιδική ηλικία – 1 έως 6 ετών

Μέση παιδική ηλικία – 6 έως 12 ετών

Εφηβεία – 12 έως 18/20 ετών

Πρώιμη Ενήλικη ζωή – 20 έως 40 ετών

Μέση ενήλικη ζωή – 40 έως 65 ετών

Ύστερη ενήλικη ζωή – 65 ετών και πάνω

Πληρότητα vs
Απόγνωσης

Παραγωγικότητα
vs Απραξίας

Οικειότητα vs
Απομόνωσης

Ταυτότητα vs
Σύγχυσης Ρόλων

Εφηβεία και ΔΑΦ

Διαφορετικότητα που αφορά κάθε άτομο και κάθε τύπο ανάπτυξης

Δυσκολίες ως προς τη σεξουαλική ταυτότητα

Μεγαλύτερη συχνότητα στη διεμφυλικότητα και στο μη προσδιορισμό του φύλου συγκριτικά με τον γενικό πληθυσμό

Η σύνδεση ανάμεσα στις δυσκολίες ως προς την κοινωνική αλληλεπίδραση και την αυτοαντίληψη

Έκφραση και ρύθμιση συναισθημάτων και παρορμήσεων

Ευαλωτότητα στην παρενόχληση

Το φλερτ ως αίνιγμα

Διαφορετικές ευκαιρίες μάθησης

Απόρριψη και φόβος για τις σωματικές και ψυχολογικές αλλαγές

Μη εξειδικευμένα σεμινάρια σεξουαλικότητας στις ΔΑΦ στο πλαίσιο των εκπαιδευτικών κέντρων

Ευαλωτότητα στην αποπλάνηση

Εφηβεία

Τι είναι;

Η εφηβεία είναι η περίοδος που σηματοδοτεί το πέρασμα στην ενήλικη ζωή, με πειραματισμούς αναφορικά με τις σωματικές και ψυχολογικές αλλαγές που προκαλούνται από τις ορμόνες. Συνήθως ξεκινά στην ηλικία μεταξύ των 8 και 13 ετών στα κορίτσια και των 9 και 15 ετών στα αγόρια. Αλλαγές που συμβαίνουν σε εφήβους με ΔΑΦ:

Αίσθημα μοναχικότητας

Επιθυμία να ανήκουν σε μια ομάδα

Ευαισθησία στην κριτική και το πείραγμα

Επίμονη ενασχόληση με ιδιαίτερα ενδιαφέροντα

Κίνδυνος εμφάνισης ψυχολογικών διαφοροποιήσεων

Προβλήματα συμπεριφοράς

Δυσκολίες στο ακαδημαϊκό περιβάλλον

Δυσκολίες στις σχέσεις με τους συνομηλίκους

Παρατηρούνται συχνά:

Αυξημένη απομόνωση

Αυξημένο άγχος

Αύξηση των δεξιοτήτων κοινωνικής συνδιαλλαγής και καθημερινής ζωής

Διατροφικά προβλήματα

Εφηβεία

Πώς να τη διαχειριστείτε;

Ανάγκη εύρεσης νέων τρόπων επικοινωνίας

Αύξηση των ευκαιριών αυτονομίας

Μην κρατάτε παιδιά τους εφήβους, αναγνωρίστε τον προσωπικό τους χώρο

Αποφεύγετε συμπεριφορές που μπορεί να γενικευτούν σε μη κατάλληλα πλαίσια ή σε μη κατάλληλα άτομα, όπως:

Φιλιά στο στόμα

Συχνές αγκαλιές ανεξάρτητα από το πλαίσιο

Ύπνος με τους γονείς

Χουζούρι στο κρεβάτι

Μπάνιο με τους γονείς

Το να αγγίζουν ιδιωτικά μέρη του σώματος σε δημόσιο χώρο

Το να είναι γυμνοί στο σπίτι, ακόμα και απουσία επισκεπτών, π.χ. λόγω αισθητηριακών ζητημάτων

Αλλαγή στις ανάγκες: Θετικές αλλαγές κατά την ανάπτυξη των ατόμων με ΔΑΦ

Κάθε άτομο στο φάσμα έχει μία μοναδική εμπειρία ζωής και διαφορετικό σημείο έναρξης, σοβαρότητας, επιμονής των συμπτωμάτων αλλά και ύπαρξης παράλληλων παθολογικών καταστάσεων

-> Από την εφηβεία και ύστερα, παρατηρείται μια τάση ύφεσης κάποιων πυρηνικών συμπτωμάτων του αυτισμού

-> Οι τελετουργικές και στερεοτυπικές συμπεριφορές στους νεαρούς ενήλικες μπορεί να εμφανίζονται μειωμένες

-> Η αμοιβαιότητα στις σχέσεις μπορεί να αρχίσει να βελτιώνεται

-> Οι συμπεριφορές που προβληματίζουν συχνά εμφανίζουν ύφεση

Αλλαγή στις ανάγκες Κάποιες από τις προκλήσεις κατά την ανάπτυξη των ατόμων με ΔΑΦ:

Λιγότερες ευκαιρίες εκπαίδευσης
Μεγαλύτερη κοινωνική απομόνωση, λιγότερες προσκλήσεις σε δραστηριότητες και τηλεφωνήματα από φίλους
Οι καθημερινές δραστηριότητες είναι ποιοτικά υποδεέστερες συγκριτικά με εκείνες που είχαν κατά το στάδιο της εκπαίδευσης.

Τα άτομα με ΔΑΦ χωρίς κάποια νοητική αναπηρία τείνουν να έχουν λιγότερο δομημένες ημερήσιες δραστηριότητες από ό,τι τα αυτιστικά άτομα με νοητική αναπηρία.

Λιγότερη συμπερίληψη στον κοινωνικό και επαγγελματικό τομέα
Αβεβαιότητα για το μέλλον

Τραυματικές εμπειρίες

Συννοσηρότητα

Έλλειψη εσωτερικής ταυτότητας

Δυσκολίες στις συντροφικές, φιλικές και οικογενειακές σχέσεις

Σημαντικές αποφάσεις

1. Ανάγκη προγραμμάτων για την κάλυψη των αναγκών ενηλίκων με ΔΑΦ με εστίαση στα δυνατά τους σημεία.
 2. Να λαμβάνονται υπόψη οι συνυπάρχουσες χρόνιες παθήσεις – παρατηρούνται σε μεγαλύτερη συχνότητα στα άτομα με ΔΑΦ συγκριτικά με τον γενικό πληθυσμό.
 3. Συντονισμός ανάμεσα στα συστήματα υγείας και κοινωνικής μέριμνας με τους Οργανισμούς για τα άτομα με αυτισμό.
1. Συμπερίληψη των ατόμων με αυτισμό στη λήψη αποφάσεων για τις δικές τους ανάγκες.

Bibliography

Marsack-Topolewski, C. N., & Graves, J. M. (2020). "I worry about his future!" Challenges to future planning for adult children with ASD. *Journal of Family Social Work*, 23(1), 71-85.

Loftin, R. (2021).

McDonnell, C. G., & DeLucia, E. A. (2021). Pregnancy and Parenthood Among Autistic Adults: Implications for Advancing Maternal Health and Parental Well-Being. *Autism in Adulthood*, 3(1), 100-115.

Simonoff, E., Kent, R., Stringer, D., Lord, C., Briskman, J., Lukito, S., & Baird, G. (2020). Trajectories in symptoms of autism and cognitive ability in autism from childhood to adult life: findings from a longitudinal epidemiological cohort. *Journal of the American Academy of Child & Adolescent Psychiatry*, 59(12), 1342-1352.

Sexual Offending and ASD. In *Handbook of Autism Spectrum Disorder and the Law* (pp. 257-267). Springer, Cham.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Ευχαριστούμε!

María Merino Martínez

psicologia@autismoburgos.org

AUTISMO BURGOS

